

РУСКИ НОВИНИ

Dr. I. Đ. Višošević, rektor grkt. sjem. Zagreb g. g.

«Руски Новини» виходза кажди тидзень. — Предплата на рок 60 Дин. Адреса: «Руски Новини» Р. Керестур.

ЗА РУСИНОХ У ЮГОСЛАВИЈИ

Видава: Руске Нар. Пров. Дружтво
Редактор: Мих. ФИРАК.

Найважнейши висти.

У ЕСПАНИЈИ

народне войско даљей побидоносно напредуе, и уж лем дас 50 км. од стредоземного моря. Большевици одступало без борби. Цалком страцели наділо, же годни надвладац.

БОЛГАРСКИ ВИБОРИ

одбули ше прешпей недзелі. — Два трѣцини достала влада, а едну трѣцину оцозиция. По новим закону шицки посланици, котри ше виявля проци влади такой траца својо посланицке право (мандат). Таки шор уводзи у Болгарскей цар Борис.

ОСУДЗЕНИ БОЛЬШЕВ. ПРЕДНЯЦИ

Од дваец двох большевицких преднякох, цо их Сталин поставел пред суд, осудзел 19 на шмерц, а трох на вецерочну роботу. На шмерц осудзени и Бухарин, главни ширитель большевицких идейох, Риков буйши президент большевицкей републики и Ягода, буйши шеф «Чеки», котри веліх дал позабивац, кед бул на влади.

100.000 КИТАЙЦОХ

погинуло дотераз у войни з Японску. Силни то жертви а задармо, кед у Китаю нет добрей державней организациі. Японске войско даљей напредуе.

КРИЗА ФРАНЦУЗКЕЙ ВЛАДИ.

Баш у часу, кед Гитлер послал својо войско до Аустриі спадла у Французкей влада на чоле зос Шотаном а з огляду на опасносц од Немцох думало ше, же тераз будзе влада зложена од шицких странкох, але то ше не зисцело. На владу пришол заш социялист Жид Блум, а подпомагаю го лем социялистични странки. Тота незложносц у Французкей барз добре приходзи Гитлеру, да може виводзиц свой план.

НЕ ДАЙ БОЖЕ ТАКУ ШМЕРЦ!

Еспанец Фернандо Еспинар бул большевик и шеф войскового гарешту у варошу Алмериі, у котрим владаю ище большевици. Вон бул вельки безбожник и зос власну руку заштрелел вельо священикох, цо були у його гарешту заварти. Але тот большевик бул велька пияница и од алкоголу ше чежко похорел. Кед уж видзел, же муши умрец замоддел жену, да му приведез священника, бо вон ше сце исповедац. Жена ходзела по цалим варошу але священника не могла найси, бо шицки були поштреляни. И нещешливи большев и умар у страшних мукох без споведзи.

ГИТЛЕРОВСКИ ПЛЕБИСЦИТ

будзе у Аустриі 10. априла. Гласац ше ма за тим, чи народ австрийски пристава на то, цо Гитлер поробел — же зиницел австрийску шлебоду. Гитлеровци мало шицку власц у Австриі та нет сумні, же плебисцит будзе таки, яко го вони сцу.

Кончина Австриі.

По шветовой войни од велькей австриі остала лем малка република зос 6 милиони жительох самих Немцох. У тих австрийских немецких крайох превладуо гори Алпи (ровней жеми за земледіство барз мало). Зато вони мали високо развиту индустрию особено у варошу Бечу, котри сам ма трѣцину жительство повоеней Австриі и пред шветову войну својо фабрични виробы предавали другим крайом австрийскей Монархиі та им ше добре ведло. Немецки австр. краі жили од славянских крайох.

Же така повоенна Австрия без других славянских крайох неспособна за самостойни живот то було шицким ясно, але злучиц ю зос Немецку побидни держави Антанти не сцели, то би значело Немецку повекшац, замоцниц и помогнуц ей, да ше цо скорей вимсци за преграну войну. Тото не сцела нијак допушиц перша Французка и зато вона слабу повоену Австрию вше подперала и подпомагала зос пожичками лем да вона остане самостойна.

И сами Австриянци, то ест австрийски Немци, не барз сцели жертвовац сою стару шлебоду и подложниц ше команди Берлина. Бо гоч то еден немецки народ ипак у народним характеру австриянцох и Немцох ест вельо розлики. Бали ше австриянци и того, же у Немецкей превладуо лутеране (два трѣцини лутеранох и една трѣцина католикох) а у Австриі сами католици и цали державни живот у повоеней Австриі бул провадзени у християнским духу. Вельки заслуги у тим погляду положили пок. канцелар Сайпел и Долфус и остатни Др. Шушник. Але, кед у Немецкей завладац Гитлер, котри вжал себе за задачу зединиц шицки немецки жеми до едней держави и дзвигнуц Немецку моц, почал вон преиц своіх пристахох у Австриі шириц незадовольство и пригравяц драгу зединеня Австриі зос його немецку державу.

Агитация австрийских гитлеровцох за «аншлус» соединене Австриі зос Гитлерову Немецку постала у остатних дньох така силна и безоглядна, же канцелар Шушник бул присиловани, да на 13. III. одредзи у Австриі «плебисцит» — общенародне гласане о тим, чи австриянци сцу да мало самостойну, шмебодну и на християнских законох ушорену Австрию, чи ше сцу зединиц з Гитлерову Немецку.

Гитлеровци ше того гласаня барз злекли, бо знали, же ше велька векшина австр. Немцох вияви за шлебодну Австрию и проци «аншлусу» та поволали на помоц самого Гитлера, да плебисцит препречи.

Штварток 10. марта послал Гитлер

президенту австр. републики Микласови вимогу — ультиматум, же ше гласане муши одложиц, канцелар Шушник най такой задзекуе, а нова влада муши буц така, яку вон, Гитлер, зосце (баяко лем гитлеровска). Кед ше тоти вимоги до трох годзин не сполня, немецке войско такой войде до Австриі. Пред тоту сшу, да ше не прелива крив канцелар Шушник задзековац, таковой за ним одступел и президент Миклас, а владу вжал до рукох гитлеровски министр Сайс Икварт, котри привитал немецке войско и прегнашел, же Австрия постала гитлеровска (националсоцијетична). По наредзеню Гитлера в субботу прегнашени закон, же ше Австрия зединюе з Немецку. В пондзелок 14 марта пришол до Бечу Гитлер и бул од своіх пристахох привитани.

Так пренадла самостойна австрийска держава. Тот Гитлеров крочай да бул направени пред нейц роками виволал би войну, але тераз Французка барз ослабена, нема ани з далеки того впливу на други держави, цо мала скорей а цо е главне скорей Италия тиж брале Австрию, а тераз е з Гитлером у догварки и трима ше так, як да ше ей тота за цалу Европу барз важна подя ниц не тиче.

Французка лем цо достала нову владу и дальши події у Европи одвисени од ей крочайох. Югославия и Польска прияли тоту переменку зос задовольством.

Жительство Югославиі.

По найновшей статистики наша держава мала дия 31. януара 15 милиони и 311.000 жительох. И то:

Дравска бановина (Словения) милион и 200.000.

Дринска бановина (Сараево) милион и 770.000.

Дунайска (Нови Сад) два милиони и 524.000.

Моравска (Ниш) милион и 604.000.

Приморска (Сплит, Далмация) 970.000

Врбаска (Банялука) милион и 175.000.

Савска (Загреб) два милиони и 893.000.

Вардарска (Скопје) милион и 752.000.

Зетска (Чарна Гора) милион и 26.000.

Жительство ше повекшало од остатнього попису жительство 1931. року вшади, а najveцейу Врбаскей бановини.

Цена зарну.

Жито	—	—	—	—	—	177-180
Кукурица	—	—	—	—	—	90-92
Овес	—	—	—	—	—	132-138
Ярец	—	—	—	—	—	137-140
Мука 0.	—	—	—	—	—	272-282
Мука 2.	—	—	—	—	—	252-262
Отруби	—	—	—	—	—	96-100

Пастирське Посланиє

Пресв. Владики Дионизия, о Пресв. Евхаристії.

Придзидце, поклоньме ше Кральови нашому Богови!

Придзидце, поклоньме ше Христови Кральови нашому Богови!

Придзидце, поклоньме ше и спадніме на своєю ліца пред Христом Кральом и Богом нашим!

З тима нас словаме поволує св. Церква на початку каждого богослуженя, же би зме ше модлили кланяюци ше Христови Кральови у Пресв. Евхаристії.

Премили у Христу браца священники!

Премили мойо вирни!

Штерацети дзень по своїм воскресенню вознесол ше наш Спаситель у своїм преображенім целу на небо, дзе тєраз шедзи з правого боку Бога Отца, як то ми визнаваме у „Символу Вирни“. Пред свою горку муку обецац Вон своїм апостолом, же „их не охаби як широти“ „не лишу вас сиротами!“ Його божествена любов винашла способ, як би выполнїл своїю обецац: **Вон охабел себе самого як нашлїдство и придал го своєї Церкви, же би го вона чувала до Його другого приходу на тот швет.** И так тєраз исти божествени Спаситель як прави Бог и прави человек з правей Бога Отца, и при нас на наших Пристолах у пресвятей Евхаристії

Мале число апостолох — млада Христова Церква — прияла тото цине нашлїдство Христа Спасителя, дораз почала выполнювац Його остатню заповедз, котру Вон дал на Тайней Вечери зов словами: „То робце на мой спомин!“ „Сїє творите во мое воспоминанїє“.

Лем цо почали апостоли выполнювац тот розказ Христов, дораз ше почали коло нїх зберац тисячи, котри модлили, же би и вони могли буц учениками нашлїдства Христа Спасителя.

Берце, вдзце „Прїймите, ядите...“ гуторел божествени Спаситель над Хлєбом евхаристийским на Тайней Вечери. Так тєраз робела и Св. Церква.

И перши християне брали и едли евхаристийски хлєб, котри им апостоли дзелели, и на тот способ поставали учениками нашлїд-

ства Христа Спасителя. „Вони були тварди у науки апостолськей, у друженю братским и ламаню хлєба и у молитвах. (Дїю. Ап. 2, 42). Тима краткими словами описую нам Дїяния Апостолски евхаристийски живот перших християнох.

Але гу „Столови Господньому“ не були поволани лєм гевти перши тисячи християнох. Божествени Спаситель поволал на свою гостину цали швет — людзох шицких виких аж до конца швета. Вон сцє, же би шицки були учашніками Його нашлїдства.

Господар познатей евангелськей гостини розослал своїх слугох на улїци и крижни драги не лєм варошох, але и валалох. Вон им наказал най шицких поволоау гу Його столу: богатих и худобних, як и опущених и погордзених, же би ше наполнїл його дом, бо гостина приготовена за шицких. И так ше стало.

Неодлуга по вознєшенню Христовим на небо евхаристийски Спаситель вошел до Риму, до главного варошу тедишнього познатого швета. На тисячи и тисячи з того варошу и околинн приходзели модряюци, же би и вони могли буц учашніками при „Столе Господнім“. Перши вик уступел место другому вику, едно чєшиє прєслїдованє од другого, уступело место новому. Безчислени християне умерали под найстрашнїйшими муками бранци нашлїдства Христа Краля. Як страшни морски габи розвальовал божествени Спаситель у пресв. Евхаристії желєзне римське царство. „Крєв християнох була нашєнє нових християнох“. Цо ше вєцєй прєлївала крєв християнох, то ше вше баржєй повєкшєвало число учашнїкох при „Столе Господнім“ и бранитєлєох нашлїдства Христа Спасителя.

Од дня, кєд божествени Спаситель придал своєї Церкви Себе у пресв. Евхаристії, прєшло уж 19 вики. Кєд рущимє з оком по цалим швєцє, можємє з найвєкшє радєсцє обачиц, же ше уж нєшка по цалим швєцє находзє прави почитатєлє евхаристийского Спасителя, учашнїци при його гостини и спивучашнїци (нашлїднїки) Його нашлїдства.

Якє було малє число и тих перших християнох о котрих гуторя „Дїяния Апостолски“, же брали учасц при „ламаню хлєба“. Нєшка можємє з гордєсцє повєсц, же по шицких крайох швета, мєдзи шицкими народами, жию миллиони котри евхаристийского Спасителя визнаваю, почитую и возвєличую, котри му ше кланяю, и котри ше карма з

славянськей бєшєди, але болгарски священники зєс патриархату у Охриду, котри вше бул єсно и щиро звязани зєс главу Христовей церкви у Риму, як цо були и славянски апостоли Кирил и Мєтодий. Тоти болгарски священники, цо пришли на поволанку княза Владимира були учєнїци св. славянских учительох Кирила и Мєтодия та лєм глашєли исту виру, цо глашєли и їх святи учительє.

Прєто нїхто не можє повєсц, же нашє стари прияли виру, цо ше нєшка вола православна, бо тєй вирни и тєй церкви тєди анї не було. Тоти православни настали у Цариграду аж 1054. року. А нашє стари прєдкн сто роки прєд тим прияли християнску католицку виру у восточним обрядє. То значи, же ми уж тєди були грекокатолїци и таки змє остали до нєшка, и з Божє помоцє останємє, док будзє руского народа на швєцє.

Тото змє написали зато, бо ше зєс тим мєном православни нєшка рєби права таргєвина. Давєдни сцє на нїм зарєбиц и удало ше їм, але вєлєка вєкшина тих таргєвцєох зєс душу и з виру барз ше спрєвєдла, бо не достали, цо обчєковали и цо им ше обєцовало а душу запрєпасєцєли.

А найгорши человек тот, цо и виру своєю, виру своїх отцєох дава на прєдай. Такому человеку нїч не свєтє, нїч вон не поштує о нїчєго ше не бої. Шорови єсни человек муши ше го клєнїц и далєко обиходзиц.

Його прєсв. Цєлом и котри пию Його прєсв. Крєв з Чашн Спасителя. Нєшка нам уж и твардє камєнє у прєкрасних Божнх храмох гутори и глаши, же евхаристийски Спаситель надвладєл по шицких крайох швета.

Церква Христова, котрєй божєствєни Спаситель придал свої Тєстамєнт и наказал, да го вона точно прєводзи, вше як найточнїшє мєрковала на найдрагєше нашлїдство Христа Спасителя и вона прєз шицки вики хранила од розличних нєприятєлєох, котри приходзєли з розличних бокох и у вшєлїяких фурмох. История християнства то вєдно и история прєс. Евхаристії.

Прєсвєтє Евхаристия була вше и остава аж до конца швета камєнє прєби за каждого християнина.

Евхаристийски наш Спаситєлю!

Цо шицко не пробєвали людзє того швета дзвигнуц прєцив Тєбє! Тоти котри жили кєд и Ти, приказовали Цє як „рєволюционєрца“ и „богохульнїка“ и як такого осудєли Цє на шмєрц! Модєрни Цє „учєни“ прєглашєю за „Мудєрца зєс Назарєту“, трєци заш сцє Цє прєглашиц за звичайного, учительє єсносци“ без огляду на даяку виру. Нашли ше и таки „учєни“ найновших часєох, котри ше ошмєлюю твєрдзиц, же Ти анї не жил на тим швєцє. А найповнїи заш слугєвє антхриста сцє висцєрєц Твоєю прєсвєтє Мєно не лєм зєс шицких кнїжкєох, але думаю бидни, же го витаргаю и зєс людских шєрцєох! Але нєстанє и тих шалєних, а Ти, Господи, як ши обєцац, останєш мєдзи людзми до Твоєго другого приходу на тот швет, кєд придзєш судзиц шицким, па и тим, котри думали, же вєжнєю Твоєю власц з того швета. Вони бидни забуваю на слова св. Писма же, Тєбє придана шицка власц на нєбє и на жєми... и же ше прєд Твоїм свєтим мєном муши поклонїц кєждє колєно и нєбєсных и жємских и поджємских (прєисподнїих).

А ми Твоєю вирни почитатєлє особєно тєраз, кєд ше у нашєй блїзкєсци по парєдзєню Твоєго видлївого Намистнїка на тим швєцє, ма отримац 34. мєдзинєрєднн Евхаристийски Конгрєс, на Твоє запит: Чи не пойдзєцє и ви“ (одомнє), гласно и виражнє прєд цалим швєтом одвитуємє зєс прєднєком апостолом св. Пєтром: „Господи, дзє пойдзємє? Ти єдини маш слова вичного живота...“ Ми знамє, же „дзє Пєтро, там и Церква“, а „дзє Церква там Христос“. Ми слухамє Твоєго вєрховного апостола Пєтра и вєдно з нїм як и з його нашлїднїками визнавамє и нєримє: „Жє Ти Христос Син Бога живого (Иван 6, 68, 69,) котри и нєшка жиєш мєдзи нами у прєсв. Евхаристії. За Т бє стої написанє у кнїжкєи живота: Исус Христос вшєрє, нєшка, а тот и на вики“. (Далєй будзє).

Яку виру приял наш народ за княза Владимира.

Зєс шицкого, цо змє писали о покрєсцєнню руского народа могли читатєлє видзиц, же ше християнська вира у руским народзє почала шириц у половки дзєшатєго столїтєя (коло 950-го року). Перши ю принєсли вєзци зєс Скандинавїи Варяги, а так повєсц службєно увєдзєна християнська вира у Киевськей рускей держави за княза Владимира Вєлького. У тим часу не була церква Христова подзєлєна на западну лєтинську и восточну так звану православну, але шицки християне од Цариграда и од Києва до Рима и Лондона визнавали єдну исту Христову виру, шицки були у єдносци зєс Римом и признавали, же римски владика як наслїдник апостола Пєтра єст глава Христовей церкви. Єдносц у вирни и єдносц у церковнєй организациї постєяла у цалим християнским швєцє и зато и Русини не могли прияц другу виру на приклад так звану православну, бо вї тєди анї не було. Аж познїйше о сто роки отаргла ше грєчєска цариградська церква од Рима и прєглашєла ше за православну та за собу поцагла гєч не нараз и не цєлком и блїжши себе народи. Тот розкол у церкви зробєл цариградски патриєрх Михайло Керуларий року 1054.

Гу тому знамє, же виру Христову ширили у кивьськей держави не Греки, котри не знали

В. Юрчєнко.

Зєс соловєцкого пєкла на шлєбєду.

II

При чєкистєох...

(5)

Зашол сом зєс царства барєох, блатє и дзєвнх жєвирєох до краю, дзє людзє жию. Страх, цо сом го прєживал до нєшка од жєвирєох, од гладу и опасносци, да ше у тих соловєцких прєлєсєох не страим, лєбо у тих нєпрємєрєних барєох не задавим — нагло забувам, бо сом тєраз уж шицки дшєвєни и тїлєсни сили и способносци управєл на то, же да не спаднєм до рукох человека — вон од шицкого того страшнїйши. Лєм мєрковєц и двєцєцєрєз мєрковєц...

Постановєл сом, же будзєм по ноци исц а воднє спєчивєц. Гєч ту нєц влєцє лєм 2-3 годзини, але є бизєвнїйша. Штацїи, будки, стражєрнї обиходзиц, а самнх людзєох кєрєвєц гєч аж по дзєшатєй драги.

Так сом и рєбєл. Перши двє днї сом не стрєтнул нїкого, анї не зауважєл нїяки живот, крєм прєзних будкєох попри жєлєзнєй драги и мєсцикєох. Ту их вєст барз вєлєо. Скоро на каждим киломєтру лєбо ричка, лєбо блатє, а при каждим мєсту будка. Зєс страхом и трєпєтом сом дохєдзєл гу тим будком. Хто зна же чи не шєдзи даяки чорт у нєй? Пробєвал сом попод мєст, але дзє... не прєйдзєш попод

к правел ліки, и питал више 500.000 динари, за свою тайну, но параз го здорового заракело и вон умар.

9. III 1938. умар наш дзвонар Папуга Михайло. Покойни бул богобойни и чесни дзвонар у својей роботі точни, благеј натура, и служел през 34 роки своју церкву през кадней хиби. Умар после друкшей хороти у 73 року живота.

Поховал го наш паноцец и парох Бертермині Георгий зос Шиду.

Шицким усопшим подай Господи вичну-ю памят!
Петровчань.

Шид.

Госци зос Петровцох. Дня 6. марта т. р. пуцане наш валал преславел зос вельку представу, котру одбавело Руске Пр. Дружтво зос Петровцох. Интересоване було вельке. Бавели нашо госци пополадню и вечар: „Ой не ходи Грицу“.

Дилетанти одбавели својо ролі на вельке задовольство цалей публики. Особено ше указали у главних ролях: Владо Гарди (Грицо), Колода Йовген (Хома), Ирина Гирйовати (Маруся), а найлепше одбавела своју ролю „пияна баба“ Лела Рац.

Председатель Просвитного Дружтва зос Петровцох Янко Колбас привитал присутних и винесол потреби наших валалох да ше здружуеме и ведно робиме на народно-просвитним полю — Забава була нащивена як нігда ище до тераз та бул вельки и приход. В. П.

Руски Керестур

Нова калдерма до Вепровачу далей ше роби. Тераз ше на нізких местох навожуе жем. Камень на штациі у Вепровачу уж чека. Дай Боже до ешеней вожиц ше по новей калдерми.

Умарли: 11. фебр. Яким Бодянец 30 роки, од ефтики; 14. фебр. Иля Новта р. Сивч 88 роки; 5. марта Ана Кашовски р. Киш 70 роки; 6. марта Маря Семан р. Орос 80 роки; 6. марта Йовген Еделински 39 роки, умар од ефтики; 6. марта Микола Гайдук 80 роки; 10. марта Натала Чакан, 15 роки слабосц шерца; 11. марта Иля Надь р. Рамач 78 роки; 11. марта Юла Винай 71 рок.

На перши пияток у януару (пред Крачуном) назберано на худобних у церкви 100 Дин.

ЖИВОТ ЗОС ЦЕРКВУ.

У одним церковним року, котри ше у нас почина з 1. септембром, св. Церква у своіх богослуженьох, стара ше да нам стави пред нашо очи цали живот Исуса Христа, да на тот способ у наших душох розпалі любов гу Христу Царю, а по Ньому и гу Найсвятійшей Тройци. Ту нам вона описуе, цо Исус Христос як Бого-чловек зробел за нашо спасене у животу, по своіх мукох и шмерци. Надалей як установел своју Церкву, котрей придад шицку своју науку, заслуги и власц. Да по лепше упознаме живот Исуса Христа у церковним року, починаме приносиц толковане Велького тижня. Далей будзе слідовац и толковане цалого церковного року.

Страстни тидзень.

„Од витвий, яко од боженственна праздника, в боженственый прешедше праздник, к чесному Христових страстей, вирний, стецемся таїнству спасительному, и сего видим за нас страсть приемлюще вольную...“

„Понеже зме прешли од боженственного праздника палмох и багиткох (Квитна недзеля), на други боженствени праздник, позберайме ше вирни гу спасительному таїнству честних Христових страстох, и патьме на Того, котри прима за нас добровольне церпене...“

Зос тима словами уводзи нас св. Церква

на Вечурні Квитней недзелі до найзнаменитшого тижня у цалим церковним року, до Страстного тижня.

Под Страстним або Вельким тижньом, розумиме тидзень од Квитней недзелі до Велькеј ноци. Вола ше „Страстни“, бо є пошвечени спомину страстох, то єст мукох Исуса Христа. Воламе го и „Вельки“, бо нам пригадує вельки собития зос Христового живота и то: страсти и шмерц на крижу, по котрих нас Исус Христос помирел з Господом Богом, заслужел одпущене грихох, царство небесне и потребни ласки за живот вични. Кажди дзень того тижня, одповеда єдному зос остатніх дньох жемского живота Исуса Христа, прето ше и повѣдини його дні волаю „вельки“.

Богослуженя страсного тижня

величезни и прекрасни. Вони украшени з краснима писнями, обрядами и Читениями. Водза нас шлідом Исуса Христа, котри добровольно идзе на страсти и шмерц. Длугши су и торжественейши од других богослуженьох Велького посту. У тим тижню вишпива ше векша часц Триоду постного. Виразне место на тих ботослуженьох маю св. Евангеліи.

Перши три дні страсного тижня

приготовлюю нас на Христово страсти. У Тропарох, Канону и Стихирох тих дньох ошпивую ше Исусово страсти и поволую нас на покуту.

Славни церковни списатели: Андрей Критски (6. вик), Йоан Дамаскин и Косма Маюмски (8. вик). Да у наших шерцох розбудзи покуту, з котру треба приступац гу Христовим страстцом, Церква нам тих дньох пригадац: висхнуту смокву, котру Исус Христос виклял, бо не мала плоди, Христову причту о 10 дівцох и Марию Магдалену, котра ше покаяла и Исуса Христа миром помазала. Подобни цель ма и Тропар Утрині „Се жених...“ и Ексапостоларий „Чертог твой...“

Тропар глаши: „Се жених грядет в полунощи, и блажен раб, вгоже обряцет бдяща, недостойн же паки, вгоже обряцет лінацася. Блюди убо душе моя, сном не отяготися, да не смерти предана будеши, и царствія вні затворишися, но воспріяни зовуци: Свят, Свят, Свят єси Боже, Богородици ради помилуй нас.“

Тот тропар зложени на подлоги Христових причтох о 10 дівцох и о слугох, котри чекаю свойого пана, котри одпутовал. Опомина нас да меркуеме на себе, бо не знаме дня ані часу, кеди Исус Христос придзе.

Ексапостоларий глаши: „Чертог Твой виджу Спасе мой украшений, и одежду не имам, да вниду в онь: просвити одіянне души моея, Свитодавче, и спаси мя“;

Подлога теј писні Христова причта о поволаних на вечеру. (Далей будзе.)

Московске чудо.

Цали швет ше не може начудовац тим процесом у Москви. Судза там перших большевицких преднякох, министрох, шефох верховних урядох, шефа самей кирвавей полициі „Чеки“, Зиновєва, Каменєва, маршал Тухачевски, Бухарин, Риков, Ягода — сами слупи. И судза их не за крадзу державних пенежох, лебо за нешорове водзене державних роботох. О тим нет на процесу ані спомину. Але шицким предруцує Сталін, же су издайніци, же робели проци нього и проци терашнього ушореня большев держави. И то баш каждому чудно, як то може буц, же найвисши урядници и министри шицки шором издайніци, шпиюни, неприятеле большевицкеј держави. Чи може то буц? Чи би могла стац будовля, у котрей шицки слупи крем єдного (Сталіна) зогніти. Мушела би ше такой зваліц.

А большевицке пекло ипак постої, гоч

шицки його творци и предняци робя проци ньому. Цо то значи? Значи то, же неправда, цо Сталін предруцує своім пайтаном. Не зато их вон забива, же вони издайніци, але сце их уклоніц, да може сам неограничено владац и да застраши шицку своју державу, же би ше ніхто не усудзел проци його волі буніц. Бо лем зос страхом трима ше Сталін на власци лем страх за живот, страх пред шмерцу, котри Сталін зос тим забиваньом своіх колегох улїва каждому свойому гражданиу до крєви и косцох, годзен ище якиш час затримац Сталіна на влади.

Але хто зос чим воює од того и гинє.

Цо пише бачи Дюра?

Чом небо було червене.

Слава Исусу Христу и на вики слава. Панє Редакторе!

Обецад сом вам панє же будзем писац о почервенєтим небу, та реку — ту сом, як ше гвари да того обецає и сполнім. Не мудри чловек, цо не бул на школах, та кед му повеце же то политична поява, пове вам же то нема ніяку вязу зос политикую. А таки цо були на школах и маю знания полну главу такой буду конштантирац же ту єст политической звязаніни, а и мервеніни, вера досц, а не мало.

Кед сце панє ходзели до школи, и кед сце були добри школяр та цигурно знаєце же на сиверу од нас то — сивер, а на востоку од нас та то восток, но а тераз кед би сом ше вам запитал же цо од нас на заход слунка лебо на юг Ви би мне одповедли же ше то на югу од нас вола — юг, а того на западу та — запад.

Але не добре би сце поведли. Хто политичну школу учел та пове же то цо на заходу од нас та то ше вола — зогніти, або зтухнути запад.

— Но та тераз, — повеце, — яку звяз ма то зос тим червенїдлом?

Панє ниа, яку. Тоти цо биваю на тим зогнітим западу та видзели же кед так буду робитц як робя, же препадню и як ше гвари постаню — гной. Но, та вец тот ученши гварел: Ми ше поволаме на сивер та нам гевти поможу — да цалком не зогніеме. И вец замодлели за помоц тих сиверянох, а тоти сиверяне пришли та им так гварели:

— Та ви гнієце за то же вам чкодзи белава фарба, кед знїцице белаву фарбу, та вам будзе шицко ушоре. А як було пайвенеј белавей фарби на небе та принесли вельки гордови червенеј фарби и щетки та почали префарбїовац небо. Кед уж на тельо префарбели же швет видзел же ше одтамаль червенї, та ше почали буніц: Вец так пришло же ше почали буніц у Шпаньолскеј та така вам видзице работа.

Я знам же ви повеце: Же у Шпаньолскеј уж ше не тераз буня, лебо же и у Китайскеј война на востоку ані не фарбели небо.

— Е, то вам така работа. Зос Шпаньолску така ситуација же вон, тот Франко пан, та вон сушед тим цо сцели префарбитц небо та чул ище кед ше радзели, та им гварел крашне:

— Людзе, оканьце ше фарбеня на червено, бо у нас єст вельо буякох та нам ше збешня. Але тоти не слухали його але далей робели а тот исти Франко пан, та вец почал войовац, но у Китайскеј и Япанскеј исто так видзел Япанец же як да Кинези рихтаю фарбитц зос червеним и небо зос востоку, та ше злєкли бо и вони тиж воля белаву як червену фарбу.

Но та кед тоти цо ше ище припатрели видзели червене, думали же ше небо владело

та дай циварвані, ватрогасцох зос цалого швета крем наших и беж. Я думам же сце читали же ше дахтори и повиврацали до бла-та. Но але зато щешліво сцигли — та кед видзели же то не огонь, вони ше так погні-вали же напумповали до циварваньох води и позмивали тоту фарбу.

Но а нашо не пошли гашиц бо чекали док ше гредки влая. Но а греда ше не вла-пела та заш лем шицко добре було.

Другираз кед Бог да та вам ище дацо вецей упишем о тим червенідлу. А тераз здрави оставайце.

Писане у Керестуре року езердзевецсто триец осмого у першим тижню велького посту, а писал го бачи Дюра в Керестура.

Мудросц живота

Старай ше не о тим, цо по шмерци охабиш, але кому.

Поднош сцерезліво хиби твоіх родите-льох бо сцеш, да твојо дзеци подноша твојо хиби.

Ми живме не за терашносц, але за бу-дучносц. А жиц будземе у будучносци лем теди, кед нашо потомки буду жиц.

У веліх стварох випатраю нам нашо предки шмишни. Але у очох познейших по-кольных и ми будземе ище шмишнейши. Бо терашні вельки діла з временем постаню цал-ком мали, а ми — ище менши.

Вельки ствари мож опатриц лем з дале-ка. З бліска их не видно.

Природа отворена кнїжка, але лем за отворени очи.

Мудрец ні з ким не мудрує. То робя празни глави.

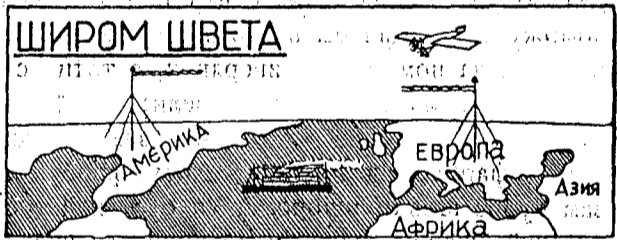
Мудерца муча суміви, а глупака правда.

Кед би нансце постала правда шицко, цо ми тримає за правду швет би ше пре-вращеи у своіх темельох.

Обични человек дума, же на шведе крас-не шицко тото, о чим вон нігда не дума.

Ест людзе, котри траца вецей сили на скриванє свойого невзнаня, як на змаганє за знаньом.

Глупи человек патри правди до лица и не види ю, а мудри позна правду и по ей цині.

Чехословацка ше по препасци Аустриї находзи у барз незгодним положаю, од трох странах облапю немецке морію, а вона сама ма баш на границох Немецкей до 4 милиони Немцох котри вше буду цагац гу Немецкей и Гитлер гварел, же на ніх не забудзе. Сигур-носц Чехословацкей гарантовала лем сама Французка и большевици.

Цо пита Немецка од Англиї. У Лон-дону бул недавно Немецки министер вонкаш-ніх ділох Рибейтрон пре политични догваряня з анлийску владу. Новини пишю же Немецка пита од Англиї:

1. Да забрані анлийска влада анлийским новином нападац Немецку.
 2. Да не муци приятельство медзи Немецку и Италию (осовина Рим-Берлин.)
 3. Да призна Немецкей право на колоніи.
 4. Да призна Немецкей право заступо-вац ше за Немцох у другіх державох. То ше одноши на Немцох у Аустриї и Чехосло-вацкей.
 5. Да Англия призна Немецкей право бориц ше зс обльшевизмом.
- Найважнейше тераз за Немецку колоніи.

Жидом найгорше од кеди гитлеровци завладали у Австриї. Почали сцекац зос Ав-стриї на шицки страни, найвещей до Мадяр-скей и Ческей. На граници их лапаю, але ве-лім ипак пошло за руком вимкнуц ше. Будзе их бизовно и у нашеї держави.

Такої нови процес проци найвиших большевикох генералох проци маршалох Бли-хера, Ворошилова и Будьоного приправя иїгда креви не сити Сталін.

„Остмарк“ ше будзе волац од тераз Австрия. Гитлер гварел у Бечу, же Остмарк ма буц твардим и незнічимим муром, котри будзе чувац Немецку од буріох, цо приходза з Востоку. Думал на большевикох.

Злато сцека зос Европи до Америки. У звязи зос препасцу самостойней Австриї настал немир медзи капиталистама у Европи и вони гледаю цигурне место за свойо капи-тали. Видзи им ше, же Америка за тераз най-мирнєша жем и там селя свойо злато. Зос Австриї строго забранєто пенєж вивожиц.

Жидзи до Боливиї. Южноамерицка дер-жава Боливия виявела, же прими на свой те-риторий векше число Жидох зос Румунскей и поможе им, да осную свойо валали, 25 роки им зніжи порцию и да материял за будовлю хижох. Але чи Жидзи зосцу обрабяц жем, кед за ніх постої лем „гешефт“?

Наша Держава

Пожичка од 4 милиярди.

Нови финансиални заком дава влади право, да розпише шукашню позжичку од 4 милиярди динари, Пенєж од тей позжички пойдзе на потреби наоружаня — една мили-ярда; на будовлю нових железницох милиярда и пол, а остаток на нови калдерми, канали, державни здания. Позжичка ше будзе уписо-вац за 6 роки, а влада рахує у першим шоре на векши банки. Министер финансиох вия-вел, же власци не буду нікого силовац, да дава свой пенєж до тей державней позжички. Камат будзе 6 од сто.

Циль позжички, да ше да работа велім безработним и да наша тарговина оживе.

ВАЖНИ ОДРЕБИ нового финансиално-го закону:

Православней церкви будзе держава кажди три мешаци виплацовац 60 милиони на рахунок патриаршийского намету.

И католицкей церкви признава фананс. закон, право, да може за свойо потреби кед их не може иншак намириц, одредзиц 10 проценти намету и то без одобрєня держав-них власцох.

Нови радийо-стациї мали би ше отво-риц у Сараєву, Скопљу, Марибору и Сплиту.

У Осєку ма ше основац нови Апелаций-ни Суд и то аж на други рок. Од кеди у Осєку нет бувших обласних урядох ані фи-нансийскей дирекциї варош барз заостал.

Пенєж од 10 пари ма ше правни шиц-кого у вредносци двох милийонох. У штрєд-ку будзе мац тот пенєж дзирку.

Политични закони, значі закон о ви-беранкох народних пбсланикох, закон о стран-кох, о штампима влада право видац и без парламента. Пишу, же того року влада наис-цетоті закони и вида, бо на идуци рѣк приходза нови вибори.

ВИСТАВА СТАТКУ у Н. Саду ма буц од 9. до 12. априла. Того року крем рогатого статку будзе виставени дробизг заяци и дру-ги домашні животині.

ФАБРИКУ ВАТИ думая отвориц у Др-вару у Босней. У тей фабрики правели би вату од древа и тота вата на 80 проценти

одвитує вати од памуку, а трираз би бу-тунша. капитала Потребно 3 милийоци.

БУДЖЕТ ПРИЯТИ 15. марта було Нар. Скупштини гласанє остатне о новим б-джету. За бюджет гласали 196, а проци посланики. Тот бюджет почина вредзиц 1. априла того року.

825 МИЛИЙОНИ динари послали за ос-татні штири роки до Югославиї нашо робо-ніци з Америки, Французкей и з други державох.

НАШ ВИВОЗ ДО ИТАЛИИ бул 1936 року трираз векши як 1936. року. Тото не-векшанє пришло по споразуму медзи Югосла-вию и Италию.

Вшеліячина

ОГЕНЬ У ФАБРИКИ ОРУЖИЯ у Пари-зу бул прешли тидзень. Огньогасти огонь по-гашели, але 60 роботнікох ипак згорело.

ВИНЧАНЕ АЛБАНСКОГО КРАЛЯ Зогу будзе 27 априла у Тирані, главним албанским ва-рошу зос мадарску грофицу Аноні. Яке то будзе винчанє, кед Зогу муслиман, а грофица римокатоликиня? Але главно, же вона будзе кралица па гоч и албанска! — ДО МУЗЕИУ у

Сараєву положи першу локомотиву, цо воже-ла на босанскей узкей пруги Брод-Сараєво. Ишла вона 15-20 км. на годзину, а и до Бро-да до Сараєва два до три дні (нешка 13 годзи-ни). — ЗАБРАНЄЛ РОЗВИНЧАНЕ генерал

Франко у Испаниї, котра є под його управу.

Розвинчанє була уведла большевицка влада. — ПОД ФРАНЦУЗКИМ ПАРЛАМЕНТОМ шицки

пивници буду преправени так, да ше у слу-чаю бомбардованя могу до ніх скриц посла-ници парламента. Добре ше вони стараю за

свою скору. — У СТАРИМ СИВЦУ пренай-дзене проневеренє у валалскей хижі на суму 50.000 Д. — ТАК ШЕ ВИМСЦУЄ ГРИХ. У

Вировцох (Сербия) Здравко Урошевич заклал одату жену Даницу Максимович, з котру жил блудно, ей человек и малке дзивче. Причина: Даница не сцела з ним далєй гришиц (од стра-ху пред человеком, а не пред грихом) и ище тужела Урошевича, же ю напастує. Урошевич по злочину скочел до студні, але го виняли и придали суду. Обична история гриху.

Весели куцик.

Медзи супругама. Вон: я мушел буц барз шалєни, кед сом тебе вжал. — Вона: И я так думам. Але глупаци вше маю найвещей щесца.

Любов. Як то? Лем мешац як сце ше побрала и уш не бешедуєце? — Гей, подумай лем ми ше поспричкали на тим хто кого бар-жей любви.

Ніч нове. Читал ши, же видумали таку машину, котра такой позна, кед дахто цигані — То ніч не нове. З таку машину я уж дзе-шец роки оженети.

СПОРТ

Руски Керестур.

С. К. РУСИН — С. К. ЛАЛИТЬ 6:0 (3:0)

В иїдзелью 13 III 1938 р. одбавел наш спорт клуб „Русин“ реванш змаганє, проци спорт клуба з Лалитю. Змаганє ше одбуло у Керестуре, з резултатом 6:0 за С. К. „РУСИН“. У першим полувремєну нам пома-гал витор так же „Русин“ смодно прициснул Лалитянох и дал им 3-голи. Друге полувреме им витор помагал, але ми заш дали 3-голи и так зме, надвладали Лалить з резултатом 6:0 Голи дали: Йовєн Колбас (3), Янко Мудри (2) Шовиш Владо (1) Модліме публицку да у цо векшим числу приходзи на змаганє, бо то єдини приход за спорт.

А. Берон